

ישיבת מיר
YESHIVAS MIR
YERUSHALAYIM

פרשת נצבים וילך
אלול תשפ"ו

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	18:24	19:35
בני ברק	18:41	19:37
ציריך	19:40	20:50
וינה	19:15	20:41
אנטוורפן	20:03	21:11
פריז	19:58	21:14
לונדון	19:26	20:27

דבר הישיבה

צוואת האומן – המבט המאיר בימי הדין

בערב ראש השנה האחרון, כשפנה מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל להכין את שיחות החג, שהיה מוסר בבתי מדרש השונים של הישיבה, ביקש במפתיע מבנו הרה"ג רבי יצחק שיפתח לו את הסיוד בפיוט "אנשי אמנה אבדו" הנאמר בסליחות בה"ב, שכן ברצונו לקרוא השיחות ללמוד את נוסח הפיוט. כשהביא את הסיוד פתח ולמד איתו את נוסח הפיוט:

"אנשי אמנה אבדו, באים בכח מעשיהם, גבורים לעמוד בפרץ, דוחים את הגזרות, היו לנו לחומה ולמחסה ביום זעם, זועקים אף בלחשם, חימה עוצרים בשוועם, טרם קראוך עניתם, יודעים לעתר ולרצץ, כאב רחמת למענם, לא השיבות פניהם ריקם, מרוב עוונות אבדנו, נאספו מנו בחטאינו סעו המה למנוחות עזבו אותנו לאנחות, פסו גודרי פרץ, צומתו משיבי חמת, קמי בפרץ אין, ראויים לרצותך בעתה, שוטטנו בארבע פינות, תרופה לא מצאנו, שבנו אליך בבושת פנים, לשחרך א-ל בעת צרותינו".

הוא החל ללמוד את פירוש המילים מילה במילה: למשל, מה הביאור של "אנשי אמנה", האם זה מלשון אימון או אמונה. בנו טען שזה מלשון אמונה, שבטוחים בקב"ה, אולם רבינו טען שזה מלשון אימון, שנותנים אימון בהקב"ה שמה שעושה הכל לטובתם.

לא ברור היה מדוע רבינו מתעכב דווקא על פיוט זה. ניתן היה לחשוב שהיה זה

הנה הפשטותם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובזה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה".

(מסן המשגיח הגדול רבי ירחם ליטוביץ זצוק"ל ממד)

בירה מדרש

גליון שבועי לתלמיד, בוגרי וידידי ישיבת מיר | נצבים וילך 642

מתורת רבותינו

איזה קרבת השם ישנה לכל יהודי

ושב ד' אלקין את שבועך ורחמך ושב וקבעך וגו' (ל, ג).

"ושב ה' אלקין את שבועך - היה לו לכתוב והשיב את שבועך רבותינו למדו מכאן כביכול שהשכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו שהוא ישוב עמהם. ועוד י"ל שגדול יום קבוץ גלויות ובקושי כאילו הוא עצמו צריך להיות אוהז בידיו ממש איש איש ממקומו כענין שנאמר ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל. ואף בגלויות שאר האומות מצינו כן ושבתי את שבוע בני עמון" (רש"י)

חידוש גדול נאמר כאן, היה מרן המשגיח הגה"צ רבי חיים זאב פינקל זצ"ל אומה: לא רק אצל ישראל כשהם נגאלים מגלות ומצרה מעלה הקב"ה על עצמו כאילו הוא נגאל עמהם ככתוב "ושב ד' אלקין והשיב" לא נאמר אלא "ושב" כאילו הוא עצמו אוהז בידיהם ממש, אלא, גם בגלות שאר אומות כמו שנאמר "ושבתי שבות מואב" (ירמ' מח, מז) אותו מואב הנקלה והבזוי שחטא והחטיא את ישראל, כאשר הוא בצרה ובשביה הקב"ה כביכול עמו בצרה, עד ששעה שגאולו ומשיב את שבועו, מעלה על עצמו כאילו נגאל עמו.

יחשוב כל אחד בפשטות, אם ברשעי האומות מתקיימים הפסוק "בכל צרתם לו צר" ו"עמו אנכי

לגלות את התורה שכבר נמצאת בקרבנו

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוץ היום לא נפלת היא ממך ולא רחוקה היא... לא בשמים היא לאמר וגו' (ל, יא).

היא ולא מעבר לים, ע"ז ענה להם משה: במקום קרוב היא, בפך ובלבבך לעשותו, אינה רחוקה מכם, קרובה היא לכם, פי' שזה צריך להיות מושכל ראשון אצלכם שהתורה נמצאת פשוט בתוך פיה ובתוך לבבך לעשותו, נבראת עם זה מראש מקדם, ממש שמו את זה לתוך פיה, א"כ פשוט הוא שגם אם זה נראה קשה, זה רק בהתחלה, אבל לאחר שאדם מכניס עצמו לזה, לא רק שזה לא קשה אלא זה דבר שנמצא כבר בתוכך.

(אמרי יחזקאל - עמ' עז)

"לא בשמים היא אמרו לו רבינו משה, הרי אתה אומר לנו לא בשמים היא ולא מעבר לים היא והיכן היא, אמר להן במקום קרוב היא - בפך ובלבבך לעשותו, אינה רחוקה היא מכם, קרובה היא לכם" (דברים רבה ת, ז).

צריך להבין, מה שאלתם: היכן היא? וכי לא ראו את התורה?

הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל היה אומה: שאלתם היתה שהרי קשה לקיים את התורה, ולכן לא היה מובן להם מדוע משה אומר לא בשמים

ההבדל הגדול בין מצב של "בשמים היא" לבין "קרוב אליך הדבר"

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוץ היום לא נפלת היא ממך ולא רחוקה היא. לא בשמים היא ולא מעבר הים לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחנה כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו (ל, יא-יב).

הרמב"ן כותב שכונת הפסוק היא על מצוות התשובה שקרובה לאדם כי אחר שהאדם מחליט לחזור

דבר הישיבה

בעקבות הסתלקותם של כמה מגדולי הדור בחודשים שקדמו לכך, אולם "איהו לא חזי מזליה חזי". ביום הדין, כאשר ספרי חיים ומתים פתוחים לפניו ית', הכין את עצמו ואת בני הישיבה להווא יומא של "אנשי אמנה אבדו" - לפטירתו והסתלקותו, על ידי כך שביאר תוכן הפיוט המבטא את ההעדר הנורא באובדן אנשי אמנה. פיוט שכל מילה שכתובה בו מתאימה בדיוק לאישיותו הוא.

(בכל נפשך)

מתורת רבותינו

היא לימוד התורה "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין" וכפי שהשריש הגאון **רבי ישראל סלנטר** זצ"ל שכוונת דברי חז"ל לתורת כל מידה ומידה איך לנהוג בה. וזהו העצה היחידה כנגד יצר הרע להתבונן ולשנן בכל יום את יסודות יראת שמים על ידי לימוד מוסר שזה יזכיר לו תמיד שעליו להימלט ממלתעות היצר הרע שרוצה להכשילו.

זהו ההבדל הגדול בין מצב של "בשמים היא" לבין "קרוב אליך הדבר". אדם שחי בהתבוננות תמידית ביראת שמים, לומד מוסר, מפקח ומביט על מעשיו, הוא קרוב, אולם בלי זה הקרבה להקב"ה רחוקה כמרחק שמים מארץ. כשאדם לא משתמש בכלים שהקב"ה ברא עבורו שישאר בקרבת ה' תמידית.

(בכל נפשך - עמ' 310)

בתשובה יסודותיה קרובים.

איך יתכן הבדל כה גדול בין ההוה אמינא ש"בשמים היא", למסקנה שבאמת "קרוב אליך הדבר מאד"? מרגלא בפומיה של **מרן רה"י הגאון רבי נתן צבי פינקל** זצ"ל להסביר: האדם בימי חייו נתון במצב תמוה, שהרי כל בר דעת רואה ומבין שאם הוא לא יעמד בניסיונות וחלילה יכשל בעבירות, יפסיד את כל שליחותו בעולמו, אם כן איך יתכן שכל כך הרבה אנשים ביניהם אנשים חשובים מתעלמים מאמת כה פשוטה?

אלא, ברא הקב"ה את היצר הרע, שיש בידו כוחות עצומים לבלבל את האדם ולהכשילו, זאת כדי שהאדם יהיה בעל בחירה ויקבל שכר טוב על התגברותו. והעצה היחידה להתמודד עם היצר הרע

מבאר רבותינו

השפעתה של ראייה קלה

כי אתם ידעתם את אשר ישבנו בארץ מצרים ואת אשר עברנו בקרב הגוים אשר עברתם. ותרואו את שקוציהם ואת גלליהם עץ ואבן כסף וזהב אשר עמיהם. פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פנה היום מעם ה' אלקינו ללכת לעבד את אלהי הגוים ההם פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה (כט, טו - יז).

הראשונה כשרואה אדם עבודה זרה היא אכן אצלו כשיקוף וגילול, אבל כיון שראה זאת בעיניו מתקררת אצלו ההשפעה ובפעם השניה נהיה מהשיקוף והגילול "עץ ואבן", כבר לא כל כך נורא. בפעם השלישית כבר הכל מתהפך וזה כבר נראה לא רע ואף נחמד כמו "כסף וזהב אשר עמיהם", אלו דברי חז"ל (שבת דף קה) "כך דרכו של היצה"ר היום אומר לו עשה כך ומחר אומר לו עשה כן, עד שאומר לו עבוד עבודה זרה והולך ועובד".

(דעת חכמה ומוסר ח"ב עמ' ש"א - קול דודי דופק עמ' צ"ב; לתתך עליון ח"ה עמ' שד"מ)

(מכילתא בשלח) ואחרי קבלת התורה ואחרי כל ארבעים שנה במדבר, גם אותם צריך להשביע באלה ובשבועה ובברית, זאת משום שעברו דרך עמון ומואב וראו את שקוציהם, עבודה זרה המאוסה של פעור ואת המרקולים, אף שהיה זה מאוס עליהם כשקצים ומסריח כגללים, בכל זאת ראתם, אתם כבר צריכים ברית מחודשת ואזהרות גדולות, הכל בכדי לעקור מלבכם הרושם של המעבר דרך עמון ומואב.

בענין זה היה הגה"צ **רבי לייב חסמן** זצ"ל מראה שתהליך התקררות זו מובא בפסוק עצמו: בפעם

"כי אתם ידעתם - לפיכך אני צריך להשביעכם" (רש"י)

הקושיה זועקת, האם את אותו דור דעה שזוכה לראות את השגחת הקב"ה עין בעין, "שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה" (לעיל ח, ד) הוצרך משה להזהיר ואף להשביע שלא ללכת אחרי גלולי עץ ואבן, בפרט שהפסוק עצמו מעיד שזה מאוס בעיניים כשקצים וגללים, אתמהא?

ביאר מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליוואויץ זצ"ל: אכן כן, גם דור המדבר שהגיעו למדרגה ש"ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי"

מכתבי רבותינו

אגרת הדרכה מרוממת מהגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לונשטיין זצ"ל (הובא ב'אור יחזקאל' - מכתבים - מכתב רסא) לאחד מידידיו הרבנים
בה הוא מאיר את הדרך לעבודת השם שלמה המשלבת יראה יחד עם עשייה. במכתב זה מדריך המשגיח באהבה כיצד להתעלות מעל כבלי ההרגל לקראת ימי הדין, ומברכו - למענך אלוקים חיים - לזכות ולהיכתב בספרן של צדיקים, וכה כתב לו:

האלוקים שופט הוא לתת לאיש כדרכיו. יעיין באגרת המוסר של הגרי"ס ז"ל, כן צריך להתעסק בזהירות המעשים כפי כוחותיו:

מברך אני את ידידי שיזכה בכתיבה "למענך אלוקים חיים", ואז יחי' ויקבל הכל בתור פועל אשר מקבל מזון מהש"ת בחנם:

יזכה להיכתב בספרן של צדיקים בכל טוב סלה: ידידו המברך:

השבוע נצבים, "והי' בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהי' לי כי בשרירות לבי אלך וכו'", וביארנו כי זאת היא הסיבה אשר יאמר שלו' יהי' לי כי מצד שרירות לבי, יעיין ברמב"ן חוזק התאוה נותנת לאמר שלו' יהי' לי, כי ההרגל והחוזק של התאוה נעשה לו כהיתר, בשביל זה הוא חושב כי שלו' יהי' לי. מה גודל הדברים אשר הכתוב אומר עלינו, נמצא כי האדם צריך לחשוב תמיד להוציא מכת אל הפועל כי

רב טובה וברכה לכבוד ידידי הרב הג' הנכבד במעלותיו ומדותיו היקרות וכו'...

אחדשה"ט:

...ע"ד שאלתו מה להקדים אם בהסיבה אשר זאת היא יראת שמים או בהמעשים אשר הם מביאים לידי יראה, כמובן כי האדם צריך להיות עוסק תמיד בשניהם, מה גודל הוא הפחד ע"ד אם האדם אומר ח"ו "שלום יהי' לי", הנה הכתוב אומר כי מי שהוא תאוותו בגדר חזק יעיין בפ'

הגאון רבי יצחק צבי סעמיאטיצקי זצ"ל הנודע בעולם הישיבות בשם ר' זיידל טיקטינר מראשי ישיבת 'תורת אמת' בלונדון כ"ו אלול תשט"ז • שבועים שנים לפטירתו

שחר טל ילדותו וראשית תלמודו בטיקטין

אחת הדמויות בעלות שיעור הקומה שבהן נתברכה היהדות החרדית לאחר השואה הנוראה היתה דמותו של ר' יצחק צבי (זיידל) סמיאטיצקי זצ"ל יליד טיקטין.

כבר בשחר טל ילדותו ניכרו בו ב'זיידל הקטן' כישרונותיו הברוכים. אביו ר' מרדכי שמואל זצ"ל שקד רבות על חינוך בנו יקירו ולא חסך כל מאמץ וממון כדי להעמיד עברו את טובי המלמדים. עד כדי כך הגיעו הדברים שכאשר נתן ר' מרדכי שמואל את עינו בתלמיד חכם מובהק שהיה ראוי ללמד את בנו אך לא עסק באומנות ההוראה הוא הפציר בו והפכו למלמד ולמרבץ תורה ואמנם הילד עשה חיל בלימודו ונתעלה במעלות התורה.

לאחר שקנה תורה אצל בחירי המלמדים הטיקטנאים זכה לשמוע שיעורים מפי ר' חיים ביאליסטוקר הנודע במשך שלוש שנים רצופות ולאחר מכן יצק מים על ידי ר' נפתלי ור' בערל לייב ראשי הישיבה הקטנה בטיקטין.

לא ארך הזמן וזיידל הנער הלמדן הרגיש שמיצה את אפשרויות העלייה הרוחנית בעירו טיקטין. היה זה ר' שמואל השוחט שעמד עד מהרה על טיב כשרונותיו הנדירים והמריצו לגלות למקום תורה לעבר הישיבות הגדולות והמעטירות שברחבי ליטא.

שבע עשרה שנות עלייה בישיבת מיר המעטירה

ראשית דרכו היתה בישיבת לומזא הסמוכה ומשם שם פעמיו אל ישיבת מיר הנודעת. בין כותלי ישיבת מיר החלה אישיותו הרב גונית להתפתח להתגבש ולהאיר באור יקרות. שקידתו העצומה וידיעותיו הרבות והמקיפות יחד עם ההבחנה הדקה כושר הניתוח המעמיק כוח החידוש הנפלא וכישרון ההסברה ואמנות הביטוי מחד גיסא חברו אל מידותיו הנעלות והתרומיות הלב הרגיש והמרגיש עדינות הנפש ואצילות הרוח מאידך גיסא וכל אלו עשוהו לאיש מורם מעם.

עולמי של בעלי תריסין ואריות שבחבורה. התרכזו בה בחורים וגם אברכים גדולי תורה לאחר שקנו מדרגה רמה מאוד בעמקות וברחבות התורה במשך שנים רבות של עמלה של תורה בישיבה זו ובחברותיה המפורסמות ולאחר שתורת רבותיהם גדולי הדור ההוא שהיה מבורך ברמ"ם גדולים היתה שגורה בפייהם ודמי להו כמאן דמנחא בכיסייהו.

בתוך אותה חבורה נכבדה של תלמידים אשר כמה מהם כבר הגיעו להוראה בלט רבי זיידל זצ"ל בין החשובים שבהם. חידושי תורה נבעו מפיו כמעין המתגבר וחוג של בחורים היה שותה בצמא את דבריו כהכנה חשובה לתפקידו הסופי שהיה מזומן לו מן השמים להרביץ תורה ברבים כראש ישיבה גדול. גם יתר הכשרונות הדרושים למנהיג נתגלו בו כבר באותם ימים עת דאג לחבריו הצעירים שהביאו אליו את דאגת לבם בתחומים שונים בחייהם וכאשר

ואמנם רבן של כל בני הגולה הגאון ר' חיים עוזר זצ"ל הצביע עליו מפורשות כמי שעתיד למלא את מקומם של גדולי הדור.

העילוי הטיקטיני לא אכזב את תקוות רבותיו ומחנכיו. עוד בהיותו חובש את ספסלי הישיבה התרכז סביבו חוג של לומדים צעירים אשר שתו בצמא את חידושי בתורה והושפעו רבות מאישיותו הקורנת כאשר ר' זיידל משמש להם לאב רוחני ולמורה דרך.

עיקר התפתחותו הרוחנית נזקפת לאותן שבע עשרה שנים שבהן שהה בישיבת מיר. כפי שהעיד גיסו הרב אלטר האלפערן בהקדמה לספרו נחלת יצחק שם הוא מתאר כיצד גדל הנער הלוק וגדול בתורה ויראת שמים ולאחר שלמד בכמה ישיבות קטנות עיקר התפתחותו היה באותן שבע עשרה שנה שיגע ועמל בתורה בישיבת מיר הקדושה והמפוארה.

ידוע לכל כי בתקופה שלפני מלחמת העולם השנייה

הרב זיידל סמיאטיצקי (יושב ראשון מימין).

המתיק סוד עם אישי ההנהלה בכמה צרכי רבים ויחידים שעמדו על הפרק. עדות נוספת לגדולתו היא העובדה שרבה של מיר הגאון הגדול ר' אברהם צבי

נחשבה ישיבה זו לא רק כאחת מן המיוחדות שבין הישיבות הגדולות בחכמה ובמניין אשר בית ישראל נשען עליהן אלא היתה יחידה במינה בהוותה מרכז

< הירש קמאי זצ"ל נעזר בר' זיידל בכל שעת צורך כדי לטפל בענייני העיר.

מפולין ועד יפן - רבנות ומסירות נפש בשנות הזעם

באותם ימים עם הירידה הכלכלית התלולה שפקדה את טיקטין הורע משמעותית גם המצב הכלכלי בבית משפחת סמיאטיצקי. ר' זיידל נחלץ מיד לעזרת אמו האלמנה ואחיותיו שנותרו בעיר ומשכר הלימוד שהשתכר במסירת שיעורים לבני העשירים וליוצאי אמריקה ואנגליה שלמדו בישיבה הוא תמך בבני משפחתו בעוד הוא עצמו חי בדוחק ובצמצום. לבסוף נאלץ לעזוב את הישיבה שהיתה כה חביבה עליו ולעבור לורשא שם שימש כרב בשלושה בתי כנסת וכמנהל רוחני לצעירי אגודת ישראל עד שבשנת תרצ"ח נתקבל לכהן כרבה של וולוז'ין המעטירה.

כאשר שמי אירופה החלו להתקדר והצורך הנאצי עמד לפני פלישה לפולין חש ר' זיידל בסכנה המתקרבת ונחלץ בכל כוחו להצלת ישיבת מיר שעמה שמר על קשר הדוק ומתמיד. הוא נסע למיר הפעיל את מלוא השפעתו ופעל נמרצות למען העברת הישיבה לליטא המזרחית. מאחר שגם שם לא שרר ביטחון מלא הוא עשה הכל למען העברת הישיבה על ארבע מאות תלמידיה למקום מבטחים באמריקה דרך יפן. משנסע כל המחנה הגדול ליפן נכנסה אף היא למלחמה והדרך לאמריקה נחסמה. ר' זיידל פעל ללא לאות והפעיל את כל קשריו כשהוא מגלה מסירות וכישרון אין קץ בפעילותו למען תלמידי הישיבה. קסמו האישי עמד לו במשא ומתן שניהל מול נציגי השלטונות השונים ונועם הליכותיו היה לו לעזר רב בארגון העזרה המיידית באספקת מזון ודיוור.

הקמת עולה של תורה בלונדון והנהגת היהדות החרדית

בשנת תש"ג הגיע ר' זיידל ללונדון במסגרת חילופי הדיפלומטים בין המעצמות היריבות ושם מצא כר נרחב חדש לפעילותו הענפה. מיד עם הגעתו הוא צורף להנהלת ישיבת תורת אמת של הגאון הצדיק ר' משה שניידר זצ"ל שהיתה באותן שנים הישיבה היחידה באנגליה שהתנהלה ברמה ליטאית מובהקת. כבר לאחר שמסר את שיעורו הראשון כאורח הוא נתמנה מיד כמגיד שיעור וראש הישיבה משורה שבה כיהן במסירות עד סוף ימיו במשך ארבע עשרה שנים רצופות. שיעוריו העמוקים בישיבה הפכו לשם דבר ורבים נהרו לשמוע אמרי שפר מפיו מפיק המרגליות של ר' זיידל טיקטינר שהיה מייצגה הנאמן של דרך

הלימוד הליטאית המקורית. הוא העמיד תלמידים הרבה ודאג ברוב אכפתיות גם לסידורם הכלכלי כאשר לימינו עומדת במסירות רעייתו הרבנית גיטל ע"ה בתו של מייסד הישיבה הרב ר' משה שניידר זצ"ל.

ברבות הימים הפך ר' זיידל לאחד מדובריה ומנהיגיה הבולטים של היהדות החרדית באירופה. עם סיום המלחמה הוא נבחר לכהן בועד ההצלה ובמסגרת זו פעל גדולות ונצורות למען הצלתם ושיקומם של בני התורה שרידי השואה האיומה. כמו כן הוא שימש כחבר קבוע במועצת הרבנים של תנועת אגודת ישראל העולמית.

פעילותו למען יהדות צפון אפריקה והסתלקותו הפתאומית

על אף כל פעליו הכבירים הוא לא אמר ד'. כאשר עמד על טיב כישרונותיהם של צעירים יוצאי מרוקו וצפון אפריקה שלמדו בישיבתו הוא זיהה מרחב חדש וחשוב לפעילות חינוכית ציבורית ולו הקדיש ממיטב זמנו ומרצו בשנות חייו האחרונות. במסגרת משימה זו ביקר מספר פעמים במרוקו שם נחל הצלחה גדולה והצליח להעביר מספר רב של תלמידים ברוכי כישרון לישיבות שונות בתפוצות ובאמריקה בנוסף הוא נסע למסעות חיזוק בישראל ובאמריקה הצפונית והדרומית מתוך מטרה לגבש עורף ציבורי איתן לביצוע המשימה הקדושה של הפצת התורה בקרב יהדות צפון אפריקה.

עשרות תלמידיו שרבים מהם צמחו להיות גדולי תורה היוו את שکر עמלו של המנהיג והמחנך הדגול והם שימשו עבדו פיצוי על שנות עבודתו המייגעת והתמסרותו ללא סייג שהביאו בעקבותיהן את ערעור בריאותו.

פטירתו הפתאומית במיטב שנותיו היתה כבוא השמש בצהריים. הסתלקותו של רבי זיידל זצ"ל אירעה בעיצומה של נסיעה חשובה לארצות הברית שמטרתה היתה לארגן קליטה רחבה של נבחרים מילידי מרוקו בישיבות ובכוללים קיימים וחדשים. דווקא בלילה שאחרי אסיפה גורלית שבה הובטח לו ביצוע מטרות הרמה והקדושה הזו נפל המנהיג על במותו חלל בלילה הראשון של סליחות כ"ו באלול תשט"ז. תהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

כתביו נדפסו בעידודו של פאר הדור הגר"ז מבריסק זצ"ל

מכל המון השיעורים שמסר רבי זיידל בהיכל הישיבה לא נכתב אלא מעט מן המעט שכן בדרך כלל הוא לא

היה רגיל לרשום את שיעוריו אפילו כזיכרון לעצמו אלא עמל עליהם בכל פעם מחדש. על אף שחיבר חידושים רבים על חלקי הש"ס ובייחוד בסדרי נשים ונזיקין שאותם הרצה לפני החבורות בישיבה רובם אבדו למרבה הצער. כפי שהעיד עליו רבו ראשי ישיבת מיר הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל בהסכמתו לספר [ראה תצלום מצורף] כי מרוב טרדותיו בענייני הישיבה והתמסרותו להצלת נפשות אהינו בכתתו את רגליו בארצות רבות על פני התבל לא הספיק המנוח להכין את חידושי בצורה נאותה לדפוס. רק עקב סיבות מתרחשות כגון לצורך הדפסה במאסף או ירחון תורני או בנסיעות העלה לעתים את חידושי על הכתב. יתרה מזו כאשר הציעו לו פעם אחת את הרעיון לכתוב ספר היתה

תשובתו מוחלטת ולפיה כתיבת ספר מהווה אחריות גדולה והוא איננו מבקש לעצמו לא כסף ולא כבוד.

לאחר פטירתו התעוררה אלמנתו הרבנית להדפיס את חידושי ולהפיץ את מעיינותיו חוצה. כפי שמתארים המדפיסים והמוציאים לאור של ספרו נחלת יצחק מפני כל הטעמים הללו לא היתה כוונה תחילה להדפיס את הכתבים שנותרו בעזבונו. אולם לאחר שכמה אנשים גדולים יעצו ועוררו להוציא לאור את כל מה שרק אפשר הוצע העניין לבסוף לפני פאר הדור הגר"ז מבריסק זצ"ל והוא השיב והכריע שדעתו היא שיש להדפיס את הדברים.

מקורות: מתוך המבוא לספרו נחלת יצחק; תולדות ישיבת מיר - צינוביץ; קובץ הפרדס ועוד

"דברי התעוררות"

במלאת שבעים שנה להסתלקותו לגנזי מרומים, אנו מוצאים לנכון להביא לפני הקוראים את מאמרו המרטיט "דברי התעוררות". מאמר זה הדפיס הגהמ"ח ז"ל כהקדמה לקובץ חידושי חברי הכולל של ישיבת תורת אמת לונדון תש"ח.

שורות אלו נחצבו בדם לבו הטהור לאחר החורבן האיום של יהדות אירופה. מתוך עומק השבר והכאב על קהילות הקודש ומרכזי התורה שעלו בלהבות, הרים המחבר קול זעקה ותחינה שלא לשקוע בייאוש, אלא

וכיון שכן אחר שנתקיים הדבר ועולם התורה הלך וקם ממילא אף הם לא נמלטו מן הגזירה ונסתלקו טרם עת.

כאשר שמע הגה"צ המשגיח הגר"י לוינשטיין זצ"ל את רוח הדברים שללם בכל תוקף. הוא לא התווכח עם התירוץ שמסביר את רצף האסונות נכון אם לאו, אלא התקומם על עצם הקושיה. טען שאין כאן לא קושיה ולא תירוץ - משום שאין ביכולתנו להשיג ולהבין משהו בדרכי שמים, וממילא פשוט שאין ביכולתנו להקשות קושיות כלל.

(משולחנו של רבי אליהו ברוך)

פטירתו בטרם עת

בלילה הראשון של סליחות כ"ו אלול תשט"ז הסתלק בחטף במיטב ימיו, אחד מגדולי עולם התורה הגאון **רבי יצחק צבי המכונה זיידל סמיאטיצקי זצ"ל**. באותה תקופה הסתלק עוד כמה מרביצי תורה מופלאים שכמו רבי זיידל אף הם רכשו את תורתם בישיבת מיר באירופה ובגלות שנחא, בתוך דברי ההספד שנישאו עליהם, היה מי שאמר שבני ישיבת מיר באירופה אף הם היו בכלל גזירת המלחמה העולמית השנייה, אלא שהקב"ה הותירם לפליטה כדי לכוון ולהעמיד מהם את עולם התורה אחר החורבן הנורא,

לאזור כוח ולהתחיל בבניין מחודש של עולם התורה והשיבות.

דבריו היוצאים מן הלב מהווים צוואה חיה לדורות, בהם הוא מגדיר את לומדי התורה כגיבורי החיל של האומה וכמגן האמיתי של עם ישראל בגלותו. קריאתו הנרגשת לכל בני ישראל לתת כתף ולתמוך במוסדות התורה והחינוך, מהדהדת בעוז גם כיום, וראויים הדברים להילמד ולהשתמם. יהיו דברים אלו לעילוי נשמתו הגדולה ולזכר עולם, וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.

הבטחת הנצח ויסוד מוסדות התורה

ואף הקב"ה כרת ברית עם ישראל שלא תשתכח תורה שבע"פ מפיהם ומפי זרעם עד סוף כל הדורות שנאמר 'ואני זאת בריתי אותם וכו' ודברי אשר שמתו בפיו לא ימוש וכו'... ולפיכך קבע הקב"ה שתי ישיבות לישראל שיהו הוגין בתורה יומם ולילה וכו' ונושאים ונותנים במלחמתה של תורה עד שמעמיד דבר על בוריו וכו' כדי שלא יכשלו ישראל בדברי תורה שנאמר 'שלוש רב וכו' ואותן ב' ישיבות לא ראו שבי ולא שמד ולא שלל. ולא שלט בהן לא יון ולא אדום והוציאן הקב"ה י"ב שנה קודם חורבן ירושלים בתורתו ובתלמודו שכך כתוב... 'והגלה את כל ירושלים וכו' ואת כל גבורי החיל וכו' ולא נשאר זולת דלת עם הארץ וכו'. וכי מה גבורה יש בבני אדם ההולכים בגולה אלא אלו גבורי תורה שכך נאמר 'על כן יאמר בספר מלחמות ה'.

(מדרש תנחומא נח סי' ג')

השבר הגדול ואובדן ההנהגה הרוחנית

מיום היות ישראל עם ה' לעם לא עבר עליו מעודו חורבן גדול ונורא כמו במלחמה האחרונה. ועוד יותר, סלתה ושמנה של עמנו רבותינו ומנהיגינו נהרגו ונשרפו על קדוש שמו יתברך. מבצרי ומרכזי

התורה הכי גדולים באומתנו נחרבו ונהרסו. קהלות קדושות שהשקו כל הגולה בתורה ויראה נמחו מתחת השמים בעוה"ז. מסמר שער ראש והלב נמס בזכרנו כל אלה. לקינו כפל כפלים. אין לנו מלים להביע ולמסור שברנו. ניטלו הלב והמח והנשמה של האומה הישראלית. לקינו גם בזה שאין לנו מקוון שיתבטא במלותיו על גודל שבר עם ה' עם התורה. אין לנו הירמיהו שיבכה וישפוך לבו על חורבן ישראל וקדושו. ואחרי חורבן איום ונורא כזה מחשבות תוגה מתרוצצות בקרב הלב. הלב המרגיש טובע בים של דמעות, אוי ואבוי לנו.

קריאה לפעולה ומסירות נפש לבניין מחודש

מה לעשות, איך להתחיל מחדש לחזק הבנין הנהרס. נתפזרו ונפוצו מעט משארית פליטתנו שנשארו בחמלת ה' ורחמיו במקומות חדשים, וגם ישנים, נתערבו עם אחיהם שבאו לשם מקודם. אין שם מרכזי ומבצרי התורה שהיו לנו במקומות שנחרבו. אם בחורבן הבית אז עשה ה' לנו חסד שהגלה קודם ב' הישיבות לפליטה שלא שלט בהן לא יון ואדום וכו' - קללת ה' עבר עלינו גם בזה שנחרבו רוב מרכזי התורה הכי גדולים ונשאר לנו מעט מן מעט לפליטה. מנסה ה' אותנו לבחון אותנו. שמה נעשה להניצל מעט מהמצב האיום והנורא הזה, לחזק מעט בנינו הנחרב והמהורס. האם לנו עתה לישב בחבוק ידיים? האם לנו לעמוד מרחוק מבלי לעשות מה במסירות נפש הכי גדולה בעד מצבנו זה? אמת, לא עבודה קלה היא שמוטלת עלינו בעת שחסר לנו מיטב כחנו, גדולינו ומדריכינו שיורונו הדרך נלך בה, ובכ"ז צריכים אנו לאזור שארית כוחנו להתחיל לעשות מה.

גיבורי התורה - שומרי ישראל בגלות

מהרסינו ומחריבינו מבית ומחוץ חותרים חתירות תחת יסודי הדת והתורה, באים לקעקע ולפוצץ בכל

מיני חמרי רעל את יסודי האומה הישראלית, היכלי ה' מתמוטטים, תינוקות של בית רבן מתמעטים בעת שהבטיח לנו ה' ונתן לנו מחיה בגולה שיהיה לנו על מה להישען, שיעור התורה הזאת, ולומדיה ומחזיקיה שהם הלוחמים בעד נצח ישראל וקיומו. הם גיבורי ישראל המשימים ימים כלילות על התורה והיראה כמאמרם ז"ל וכי מה גבורה יש בבני אדם ההולכים בגולה אלא אלו גבורי תורה (תנחו"הנ"ל). זאת אומרת, אין לנו בגולה שומר אחר לא פצצה האטומית ולא כלי זין אחר של תורת עשו, רק אלה גבורי התורה משמרים אותנו בגולה.

הקמת 'בנה וחכמיה' וחובת התמיכה במוסדות

לכן אנו באים בקול קריאתנו לאחינו בכל ארצות פזורים הבה נתחזקה לה' ולתורתו. נבנה מחדש בניינו הנהרסים, נרבה ספסלי בית המדרש, נבנה מחדש חדרים וכל בתי חנוך לתו"י בתנוקות של בית רבן ונפץ שם אור ה' אור האמיתי ואל ניתן ילדינו ונערינו לבקש אחרי בורות נשברות, ואל ניתן עוד לילדינו לינק מתורות שהן זרות לנשמת בן ישראל, שתורתם הוכיחה באין מכחיש שפשטה כבר הרגל, ונשוב לה' לאורו ולתורתו. אם גלינו למקומות שלא היו בהם ישיבות, מקומות תורה, נבנה מחדש בכל מקום 'בנה וחכמיה' והם יאירו את בני ישראל בגולה ויהיה זה תריס ומגן בפני הפרעניות. ואם היו יחידים שמסרו נפשם בכל מקום בואם והתחילו ליסד מקום תורה הן גדול הן קטן, בכל יום ויום מתאבקים במצבם ובנס קיומם איך להחזיק ולפרנס את המוסד. קריאתנו להרבנים, מנהיגי הקהלות ולכל אחינו בני ישראל חזקו בעד עמנו ותורתנו; חושו לעזרה; תנו יד לתמוך כל מוסד תורה ויראה; ואז נקוה לה' שישלח עזרתו ומקדוש ויגאלנו במהרה גאולה אמיתית להרים קרן התורה וישראל אכיה"ה.

לתרומה מהירה לחצו כאן

24
שעות
ביממה

מוקד החזקת התורה
02-54109333

תכונה והתרגשות לקראת סדרי הלימוד של ה'ירחי כלה' בהיכל ישיבת מיר עשרת ימי תשובה

הסוגיות, כדרכה של תורה, ויעניקו למשתתפים חווית לימוד עיונית ומאתגרת הנוגעת ביסודות העמוקים ביותר של הלכות תפילה.

מעבר לשעות הלימוד הרצופות, המסורת המפוארת של מפעל ה'ירחי כלה' – הקיים ומשגשג ברוב פאר והדר כבר שנים רבות ומהווה מגדלור של תורה – מביאה עמה מעטפת שלמה של התעלות. צוות המארגנים מטעם הנהלת הישיבה, העומד על המשמר, עמל ללא לאות על השלמת התוכנית המלאה. המערך צפוי לכלול גם שורת שיחות חיוק מפני גדולי ראשי הישיבות, רבנים ומשפיעים נודעים. שיחות אלו נועדו לרומם את משתתפי סדרי הלימוד, להפיח בהם רוח של טהרה ולהכינם כראוי אל הרגעים המרוממים ביותר של השנה, ההתרגשות בקרב ציבור הלומדים כבר מורגשת היטב, והציפייה היא ליומיים של פסגה רוחנית ועיון התורה שאין כדוגמתה.

להקיף את הסוגיות מכל צדדיהן. סדרי הלימוד בשעות הבוקר (סדר א') יוקדשו כולם לעיון מעמיק ומקיף בסוגיות החמורות של היזק ראייה. כמיטב המסורת הישיבתית והעיון המיראי השורש, הלימוד יחל מצלילה לעומק הסוגיא בש"ס ובראשונים, נדבך על גבי נדבך, מתוך ריתחא דאורייתא אמיתית, עד לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. הייחודיות של מערכת לימוד זו תבטא בחיבור הישיר לחיי המעשה ולשאלות הזמן. הלומדים יזונו בהרחבה בהשלכות ההלכתיות הסבוכות הנוגעות למציאות ימינו, כגון נידוני היזק ראייה בתוספות בניה, הצבת מצלמות אבטחה במרחבים משותפים ובחצרות פרטיות, ועוד. כיוצא באלו שאלות מעשיות המתעוררות תדיר על שולחנם של מורי ההוראה ודייני בתי הדין.

עם חילופי המשמרות וכניסת שעות אחה"צ, יעברו הלומדים בסדר ב' לצלול אל עומק הלומדות הישיבתית הצרופה בסוגיות העוסקות בגדרי חיוב תפילה וכוונת התפילה. במרכז סדרי הלימוד יעמדו חקירות היסוד וביור שיטות הראשונים והאחרונים בשורש מצוות התפילה. קולות הריתחא דאורייתא בבית המדרש יסובו סביב מחלוקתם היסודית והידועה של הרמב"ם והרמב"ן בגדר חיוב התפילה, דרך החקירות המעמיקות במשנתו של מרן הגר"ח מבריסק זצוק"ל על מהות הכוונה המעכבת, ועד להכרעותיו, דקדוקיו וחידושיו של מרן החזון איש זיע"א. הדיונים הערים יתמקדו בניתוח הלמדני של

באוירת ימי הרחמים והסליחות, כאשר קול התורה והתפילה בוקע בעוז ובערגה מהיכלי התורה, ניכרת תכונה רבה לקראת סדרי הלימוד של ה'ירחי כלה' המסורתי בישיבת מיר המסורת רבת השנים, שהפכה לאבן שואבת עבור בוגרי הישיבה, בעלי בתים ולומדי תורה מכל קצוות תבל, תתקיים השנה בימי שלישי ורביעי של עשרת ימי תשובה, ימים המסוגלים ביותר להתעלות רוחנית ולקניית שלמות פנימית בטרם ייחתם הדין. קול המולת הלימוד של אלפי הלומדים, שיתקבצו יחד באחדות נפלאה, צפוי להדהד בין כותלי בית המדרש ולהעניק למשתתפים מטען רוחני ועוצמה של תורה שתלווה אותם לכל השנה כולה. לקראת סדרי הלימוד המיוחדים, שוקדים בימים אלו על גיבוש המערך הלימודי, מתוך מטרה

הנשמה לך, והגוף שלך
ירחי כלה ישיבת מיר
מחזור י' - לבני ארץ ישראל

SAVE
the
DATE

עשרת ימי תשובה
ימים שלישי - רביעי
ד-ה' תשרי תשפ"ז
15-16 ספטמבר 2026

